UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

xxvii [i.e. xiv]. Visus organum est oculus, fitqùe visio in retina.

urn:nbn:de:hbz:466:1-71607

Visual Library

cancellos luce perfusos, clausis dein oculis videtur sibi videre adhuc aliquod lumen, non sunt hæ perseverantes luminis species, sed totum id phantasiæ, in qua ejusdem perperseverant species, est adscribendum.

XIV. Visvs organũ est oculus, cujus pars extima ambiens connectensque illum capiti, dicitur *tunica adnata*, & ob colorem alba, seu album oculi; in hujus medio sequitur *tunica cornea*; post hanc *tunica uvea*, intus nigra ad lumen externum temperandum, exteriùs coloris varii, in anteriore parte rotundo pertusa est foramine ad intromittendas species in humorem crystallinum: & inter hanc & præcedentem humor continetur aqueus. Huic subest *tunica reticularis* subtilissimis intexta arteriis: post illam est *specularis* seu *aranea*, tenuissima & densissima, humorem crystallinum ambiens operimentũ, post quem humorem est humor vitreus. Nervos duos singuli habent oculi, unus motorius, deserviens motui & nutritioni oculi, proveniens à cerebro, desinens in tenues membranas, quibus album oculi apprehendit: alter sensorius seu opticus deserviens visioni, utpote per quem spiritus animales ad

visio-

visionem necessarii à cerebro in oculum transmittuntur; desinit ille in centrum oculi,& evolvitur in tres principaliores oculi tunicas, exterius nimirum hujus nervi involucrum, à dura matre ortum ducens, in tunicam corneam, alter hujus nervi tubus, à pia matre proveniens, in tunicam uveam, tertius demum ab ipsa cerebri substantia ducens originem, desinit in tunicam reticularem seu retinam. Visio non fit in humore crystallino, utpote qui animatus non est, & diaphanus est, adeoque non sistit in se species, ulteriùs per illum ad fundum retinæ pervadentes: sed fit in tunica reticulari post tergum humoris vitrei, utpote ad quam procurrit interior canalis nervi optici, quæque à tergo habet tunicam uveam opacam, suâ opacitate sistentem species, ut plumbum in speculo. Sicque species primò decussantur in humore crystallino ad foramen tunicæ uveæ, posteaque iterum refringuntur, & decussantur, & consequeter eriguntur in humore vitreo, distinctæque & erectæ incidunt in retinam; neque enim opus est, admittere primam decussationem fieri in humore aqueo; hic namque simul est cum humore crystallino in forami-

ramine uveæ adeoqùe non facit decussationem diversam ab ea, quæ fit in humore crystallino, sicut si vitrum secundùm in tubo tangeret primum. Objectum proprium & adæquatum Visus est color & lux, ita ut utrumqùe sit objectum formale *quod*; hæc enim duo per propriam sui speciem movent Visum; figura autem, motus cæteraqùe objecta communia, videntur per species indistinctas à speciebus coloris & lucis, quas certo modo modificant, unaqùe cum colore indivisibiliter emittunt. Porrò licet lumen absqùe colore videri possit, ut patet in aëre, color tamen videri nequit, nisi sit illuminatus; an autem lumen, quod ad videndum concurrit, sit causa coëfficiens speciem coloris, an tantùm conditio necessariò requisita ad hoc, ut color producat speciem, in dubio est, posterius videtur probabilius. Definitur color, quòd sit *qualitas orta ex temperie primarum qualitatum* (puris enim elementis non inest color propriè, & pro ut horũ qualitates v. g. siccitas, calor, frigus variè temperãtur, varius in mixtis apparet color) *afficiens corpus mixtum, quatenus perspicuitatẽ aliquam habet opacitate terminatã*, id est, quòd color sit visibile exi-

existens in corpore, vel potiùs in superficie corporis terminati seu opaci; licet enim etiã in intimis lactis partibus sit albedo, non videtur tamen, nisi in ejus extremitate. Lux definitur, quòd sit *actus perspicui ut perspicuum est*, id est, qualitas realis reddẽs corpus actu perspicuum seu diaphanũ, vel secundùm omnes partes, ut aërẽ, vitrum &c. vel secundùm superficiem, ut lapidem ferrũ &c. Distinguitur lux à colore reali & permanente; colores enim hi inter se distinguuntur specie, habent contrarium, quæ de luce dici nequeunt; crescente item & decrescente luce manent iidẽ, quinimò corpora opaca intrinsecus sunt colorata. Colores è contra apparentes & transeuntes v. g. iridis, colli colũbini &c. sunt lux variè incidẽs & reflexa vel refracta; hac enim incidentiâ reflexione &c. variatâ variantur, quin etiã, præterquã quòd sui species mittant per mediũ, illud illuminant, ut patet in iride, quod veri colores non faciunt. Neq; obstat, quòd omne visibile, vel sit lux pura, vel lux aliqualiter obscurata ab opacitate subjecti; colores enim permanẽtes cõsistunt in luce quadam ingenita subjecto ex principiis subjecto intrinsecis; colores verò transeuntes in luce ad-

adventitia subjecto, quam v. g nubes roscida, in qua iris depingitur, excipit à sole, quæ quoque aliqualiter ab opacitate hujus sui subjecti obscuratur.

XV. AVDITVS organum est auris. Hujus pars exterior ad irruentes sonos colligendos ordinata, dicitur *auricula*, constans parte interiore in modum antri excavata, cujus pars superior *ala*, sequens *ambitus gibbosus*, sequens *concha* dicitur, cavitas juxta meatum auditorium, in quo excrementa cerebri residunt, *alvearium*, pars deniqùe inferior magis carnosa, *lobus* appellatur. Pars auris in cranio recondita, sub initium meatū habet flexuosum instar cochleæ ad infringendos sonos; desinit ille in foramen angustum, quod *cæcum* dicitur, ducitqùe ad substantiam quandam tenuem, quæ *aër innatus* dicitur, locus hunc aërē cōtinens *pelvis* dicitur: huic aëri membrana tenuis obtenditur, quæ quia densa, extensa & sicca est, *tympanum* vocatur, desinit illa in nervos auditorios devehendis spiritibus animalibus deservientes; fulcitur tribus ossiculis, quorum primum *incus*, alterum *malleolus* tertium *stapes* dicitur, quæ ossicula aliqui immota, alii mobilia putant, hæ-

riqùe